

Houdt de bestuurder zich aan de wet?

Medezeggenschap tijdens een SZW-Inspectie

Een brief van de Inspectie SZW. Jullie bedrijf is geselecteerd voor een bezoek dat de komende maanden zal plaatsvinden. Hoe bereidt een or zich daarop voor? En... wordt die hier überhaupt wel bij betrokken?

Wat doen jullie bij een bezoek van de Inspectie SZW? Or-trainer en veiligheidskundige Porto Franco van tri-plus stelt de vraag regelmatig – maar het antwoord valt vaak tegen. Neem afgelopen week. ‘Toen gaf ik een training aan een VGWM-commissie. En ik vroeg de deelnemers of ze beschikten over een protocol hoe de ondernemingsraad in zo’n geval zou worden betrokken. Maar nee, dat was niet het geval. Als de inspecteur langs zou komen, kreeg de or dat waarschijnlijk niet te horen. Tenzij er toevallig een or-lid in de buurt zou staan.’

Jammer, vindt Franco. Want zo’n bezoek is voor de ondernemingsraad wel degelijk belangrijk. ‘Wat als je al een jaar lang met de bestuurder aan het discussiëren bent over het aantal ongevallen? Jij vindt als or dat dat echt omlaag moet, maar tot nu toe krijg je dat niet voor elkaar. En wat als je je zorgen maakt over ongewenste omgangs-

vormen, en om die reden pleit voor een verdiepende RI&E op het gebied van psychosociale arbeidsbelasting? Als je daar met de bestuurder niet uitkomt, is het goed om er eens over te praten met een SZW-inspecteur. In een veilige omgeving, zonder afgeremd te worden door de werkgever.’ Ook vormt zo’n aangekondigd bezoek

volgens Franco een bezinningsmoment. ‘Vaak leeft het management in de waan van de dag: geen tijd voor veiligheid, we moeten door. Maar als de directeur zo’n brief krijgt van de Inspectie SZW, krabt hij zich toch eens achter de oren. Is alles inderdaad wel goed geregeld? De or vormt in zo’n geval een goed klankbord. Die kan alvast wat kritische geluiden laten horen. En die kan samen met de bestuurder bepalen of het bedrijf zich houdt aan de wet.’

Ongeval

Natuurlijk kondigt de Inspectie SZW zijn komst niet altijd lang van tevoren

Wettelijke rechten

Op grond van de Arbowet heeft de or de volgende rechten bij een inspectie van SZW:

- Vergezelrecht bij onderzoek door de Inspectie SZW (artikel 4 Arbowet)
- Recht op een gesprek onder vier ogen (artikel 4 Arbowet)
- Recht de Inspectie SZW te verzoeken een onderzoek in te stellen (artikel 24 Arbowet)
- Recht op toezending van het rapport van de Inspectie SZW over een onderzoek (artikel 24 Arbowet)
- Recht om in beroep te gaan tegen een beslissing van de Inspectie SZW (artikel 30 Arbowet). De werkgever heeft overigens hetzelfde recht.
- Het recht een klacht in te dienen bij de Inspectie SZW, die anoniem wordt behandeld (artikel 26 Arbowet). Een (individuele) werknemer heeft hetzelfde recht.

de relatie met de bestuurder op lange termijn. Ik zou het anders aanpakken: leg die bestuurder uit dat jullie in een impasse zitten, en dat er echt actie moet worden ondernomen. En stel vervolgens voor om een bindend advies te vragen aan een partij die zijn sporen heeft verdiend, een partij die zowel door de or als door de bestuurder wordt vertrouwd. En nee, die partij is niet de Inspectie SZW. Die is niet in het leven geroepen om partijen te adviseren, dat is meer een soort politie.'

Letter en geest wet

Zoals gezegd: een bezoek van de Inspectie SZW is een bezinningsmoment. Want het drijft or en bestuurder dichter bij elkaar. Die bestuurder staat vlak voor zo'n bezoek waarschijnlijk open voor een kritische analyse van de or. Voldoet mijn bedrijf aan de wet en dan niet alleen aan de letter, maar ook aan de geest ervan?

Dat verschil is volgens Franco belangrijk – voor de or maar ook voor de Inspectie SZW. 'Stel je bedrijf beschikt over een RI&E en een plan van aanpak. Dan heb je voldaan aan de letter van de wet. Maar hoe is die RI&E opgesteld? In de praktijk zie ik vaak dat dit is gebeurd door managers en direct leidinggevenden – maar die bekijken de zaak meestal puur beleidsmatig. En dus is er minder aandacht voor de concrete risico's op de werkvloer. Bovendien, een RI&E die is opgesteld in een ivoren toren, kan niet rekenen op veel draagvlak. Werknemers zullen hem beschouwen als een moetje van de directie. Het is daarom belangrijk om iedere werknemer digitaal een geanonimiseerde vragenlijst te sturen. Daarmee creëer je dat draagvlak wel, en het is ook nog eens in de geest van de wet.' **7**

PORTO FRANCO

VEILIGHEIDSKUNDIGE EN ADVISEUR MEDEZEGGENSCHAP
BIJ TRI-PLUS

aan. Soms staan de inspecteurs totaal onverwachts voor de deur, soms ook komen ze naar aanleiding van een bedrijfsongeval. Bijvoorbeeld als een werknemer moet worden opgenomen in het ziekenhuis. Of als er sprake is van een dodelijk ongeval of mogelijk blijvend letsel. 'In zo'n geval kunnen de inspecteurs onderzoek doen naar datgene wat volgens hen aan het ongeval gerelateerd is,' zegt Franco. 'Dat kan van alles zijn. Heeft de werkgever een RI&E opgesteld? Heeft hij het toezicht goed geborgd? Heeft hij voorlichting gegeven en persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm's) verstrekt? En bij gevaarlijke werkzaamheden: heeft hij een verdiepende RI&E opgesteld, een taakrisicoanalyse?'

Hier geldt volgens Franco hetzelfde als bij een aangekondigd bezoek. 'Leg als ondernemingsraad van tevoren in een protocol vast, hoe je bij dat bezoek van de Inspectie SZW wordt betrokken. In zo'n protocol kan bijvoorbeeld staan dat de bestuurder in zo'n geval altijd contact op moet nemen met de voor-

zitter, de ambtelijke secretaris of iemand van de VGWM-commissie. En let op: je hebt als or recht op het afschrift van het rapport dat de inspecteur opstelt.'

Melding

Tot nu toe hebben we het gehad over de situaties waarin de Inspectie SZW het initiatief nam. Maar zoals bekend kan iedere medewerker die Inspectie ook bellen, bijvoorbeeld voor het doorgeven van een misstand. Is dat een weg die de or ook moet bewandelen? En zo ja, moet zo'n or dan meteen naar de telefoon grijpen, of moet hij de bestuurder eerst voor het blok zetten: "We zijn nu al maanden aan het discussiëren over het torenhoge aantal ongevallen, maar we komen niet verder. Als we er binnen een week niet uitkomen, nemen we contact op met de Inspectie SZW."

Franco is hier niet van gecharmeerd. 'Of je nu direct de Inspectie belt, of er eerst mee dreigt – je zet de zaak meteen op scherp. En dat is niet goed voor

Let op: de or heeft recht op het afschrift van het rapport van de inspecteur.